

V Praze dne 21. června 2017

Zápis z jednání Rady vlády pro národnostní menšiny dne 8. června 2017

Jednání se uskutečnilo dne 8. června 2017 (13:00 – 16:15 hod.) v jednací síle vlády, v budově Úřadu vlády České republiky (adresa: Strakova akademie, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1).

Přítomní členové Rady: Mgr. Martin Dzingel (místopředseda Rady, německá menšina), RNDr. Petr Rojík, Ph.D. (německá menšina), Mgr. Lenka Kopřivová (chorvatská menšina), Ing. Béla Szaló (maďarská menšina), PaedDr. Evžen Delong (polská menšina), Ing. Alexej N. Kelin (ruská menšina), Mgr. Naděžda Vokušová (slovenská menšina), Živojin Vukadinović (srbská menšina), RNDr. Uyen Huu Pham (vietnamská menšina), Mgr. Martina Štěpánková (místopředsedkyně, náměstkyně pro řízení sekce lidských práv).

Hosté: Ing. Marie Bílková (ministerstvo financí), JUDr. Blanka Bartíková (ministerstvo kultury), Ing. Hana Krýzová (ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy), Mgr. Michaela Novotná (KPR), Mgr. Martin Kahánek (ministerstvo práce a sociálních věcí), Mgr. Eliška Hodysová (ministerstvo spravedlnosti), JUDr. Václav Henych (ministerstvo vnitra), JUDr. Martin Smolek (náměstek ministra; ministerstvo zahraničních věcí), Doc. JUDr. Helena Hofmannová, Ph.D. (PF UK), Doc. JUDr. Klaudia Marczyová, Ph.D. (vedoucí Katedry veřejnoprávních věd Akademie Policajného zboru v Bratislave), Mikuláš Nekorjak (ukrajinská menšina), Roman Bláha (nezávislý badatel), Ing. Stanislav Děd (ředitel muzea v Chomutově), Mgr. Milan Mičo, Th.D. (ministerstvo pro místní rozvoj), JUDr. PhDr. René Petráš, Ph.D. (Právnická fakulta UK), Ján Balog (místopředseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny), PhDr. Andrej Sulitka, CSc. (Etnologický ústav AV ČR).

Omluvení členové: JUDr. Jan Chvojka (předseda Rady, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu), JUDr. Kateřina Kalistová (náměstkyně pro řízení sekce živého umění, ministerstvo kultury), JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D. (náměstek ministra vnitra pro řízení sekce legislativy, práva, archivnictví a správních agend, pověřený řízením sekce veřejné správy), Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová (náměstkyně pro sociální a rodinnou politiku; ministerstvo práce a sociálních věcí), Mgr. Petr Jäger, Ph.D. (náměstek sekce mezinárodní a ústavněprávní, ministerstvo spravedlnosti), PhDr. Lukáš Kautský (náměstek ministra; ministerstvo zahraničních věcí), MgA. Světlana Lazarová (bulharská menšina), Mgr. Dariusz Branny (polská menšina), Ivona Parčiová (romská menšina), Mgr. Dagmar Březinová (rusínská menšina), Bc. Adriano Mandilas (řecká menšina), Mgr. Bohdan Rajčinec (ukrajinská menšina), Bc. Mgr. David Vávra (kancelář Veřejného ochránce práv), PhDr. Vít Dovalil (Ústav germánských studií, Filozofická fakulta UK), Mgr. Radek Augustin (KPR), Mgr. Miroslava Sobková (Svaz měst a obcí ČR).

Úřad vlády ČR: RNDr. Milan Pospíšil (tajemník Rady), PhDr. Renata Weinerová, CSc., Martin Martínek, M. A. (sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny), PhDr. Mgr. Andrea Baršová Ph.D. (ředitelka odboru lidských práv a ochrany menšin), Mgr. Jiří G. Souček, Mgr. Jana Hošková, E.MA (kancelář Rady vlády pro záležitosti romské menšiny).

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
10	31	NE

Jednání vedla místopředsedkyně Rady Martina Štěpánková. Rada nebyla vzhledem k nízkému počtu přítomných členů s hlasovacím právem usnášeníschopná, proto nebylo během jednání hlasováno. Návrhy usnesení z jednání Rady byly členům následně rozeslány k hlasování formou *per rollam*.

K návrhu programu nebyly vzneseny žádné připomínky. Na úvod M. Štěpánková upozornila, že z jednání je pořizován zvukový záznam, který bude zveřejněn se zápisem na webových stránkách Rady.

Vzhledem k žádosti ministerstva zahraničních věcí měl být bod jednání č. 4 předsunut za bod č. 1, ale nakonec jednání proběhlo podle pořadí uvedeného v původním programu.

Členové Rady obdrželi písemný podklad k bodu 2 a tři písemné podklady k bodu 5 (Různé).

Program:

1. Rámcová úmluva o ochraně národnostních menšin – prezentace doc. JUDr. Heleny Hofmannové, Ph.D. (katedra ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy, bývalá členka Poradního výboru Rady Evropy k Rámcové úmluvě)
2. Funerální pracovní skupina – příručka K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice
3. Informace o postupu ohledně distribuce národnostních periodik prostřednictvím Českých center
4. Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR o postupu v záležitosti systému VISAPPOINT
5. Různé

1 RÁMCOVÁ ÚMLUVA O OCHRANĚ NÁRODNOSTNÍCH MENŠIN - PREZENTACE DOC. JUDR. HELENY HOFMANNOVÉ, PH.D.

Prezentaci H. Hofmannové z katedry ústavního práva Právnické fakulty Univerzity Karlovy uvedla M. Štěpánková. Jak bylo avizováno na minulém jednání Rady, v prosinci t.r. uplyne 20 let od ratifikace Rámcové úmluvy o ochraně národnostních menšin Českou republikou (dále jen „Úmluva“) a také letos dne 19. května převzala Česká republika v Radě Evropy (dále jen „RE“) předsednictví. H. Hofmannová byla do roku 2016 členkou Poradního výboru Rady Evropy pro Úmluvu.

H. Hofmannová se představila jako bývalá nezávislá expertka za ČR v Poradním výboru Úmluvy. Svoji prezentaci zaměřila nejprve k praktické činnosti Poradního výboru (dále jen „PV“). V druhé části příspěvku se věnovala současným trendům v ochraně práv národnostních menšin ze strany RE. Dále pak ukázala, jak se současné trendy ochrany národnostních menšin projevují v posledním 4. stanovisku PV, ve kterém byla Česká republika hodnocena negativně. Poprvé se stalo, že stanovisko nebylo plénem PV ve čtvrtém monitorovacím cyklu přijato, protože bylo považováno za nezpůsobilé. Kritika se vztahovala především ke zřetelnému nárůstu xenofobie, rasismu a poklesu tolerance v české společnosti, což se podle stanoviska projevuje nejenom v jazyce extrémisticky pravicových stran, ale i v rétorice středního politického proudu. H. Hofmannová dále na příkladu fungování organizační struktury poradního výboru vysvětlila, proč došlo k zápornému hodnocení českého stanoviska. Mandát členů poradního výboru je časově omezený – je čtyřletý, s možností opakování po určité pauze. V současnosti má PV 17 členů, členské státy rotují, ČR byla zastoupena v letech 2012 až 2016. Nezávislí experti nejsou vždy odborníky na problematiku národnostních menšin. Zpravidla jde o aktivisty, akademiky nebo novináře. V posledních letech se experty často stávají bývalí diplomaté nebo poslanci z různých států, kteří také nemají žádnou specifickou odbornost. Celá řada expertů zastupuje stát, ve kterém de facto nikdy nežili, jde zpravidla o emigranty, což se potom negativně projevuje v hodnocení i v práci PV. Jeho členové si ze svého středu volí předsednictvo a dva místopředsedy. Předsednictvo má za úkol komunikovat s administrativou RE (sekretariátem Úmluvy). Ten je velmi důležitou institucí, která je podle pravidel sice určena jen pro administrativní a technické práce, ale v praxi má nejvýznamnější roli při tvorbě stanovisek. Práce PV probíhá ve dvou formách: plénem (schází se zpravidla 3x do roka ve Štrasburku na dobu 5 dnů); pracovní skupina (tvoří ji tři členové, kteří realizují monitorovací návštěvu v určitém státě). Pracovní skupina má vždy k dispozici jednoho administrátora ze sekretariátu, který připraví zprávu. PV však vylučuje z hodnotícího procesu člena z domovského státu, vyjma možných zpřesňujících připomínek (např. citace zákona). Domovský člen nemůže být členem pracovní skupiny a nemůže o zprávě hlasovat. V posledních letech se objevil nový trend - poradní výbor začal působit i osvětově. Pořádá různé konference k problematice menšin a tematické komentáře.

Poslední tematický komentář v roce 2016 byl velmi důležitý, týkal se výkladu pojmu menšina. Prvním cílem komentáře bylo sjednotit postup, de facto vymezit objektivní kritéria pro vymezení pojmu menšina pro pracovní potřeby PV během monitorovacích návštěv v jednotlivých státech. Druhým cílem bylo stanovit, koho je možné z pohledu RE považovat za menšinu (nejen za národnostní, ale i náboženskou a týká se i dalších skupin obyvatelstva, např. imigrantů). RE uplatňuje široké pojetí pojmu „menšina“ (pojetí menšiny se rozšiřovalo řadu let), jde o nový přístup (dopad článku 3). Základním trendem RE v pojetí termínu národnostní menšina je naprostý odklon od tradičního pojetí pojmu národnostní menšina. Pojetí uplatňované v ČR, ale i jiných evropských státech jako např. v Německu, Rakousku, Polsku apod. považuje RE za velmi konzervativní, nebezpečné, resp. diskriminační. Vychází z několika teoretických východisek: A) neexistence definice národnostních menšin. PV reflektuje, že pojem národnostní menšina je v jednotlivých státech RE (od Finska až po Gruzii) chápán různě, a to považuje za výhodu při praktické interpretaci pojmu. Podle něj je díky tomu možné reagovat na dynamiku vývoje, především mobilitu různých skupin obyvatelstva. Pro RE není národnostní menšina právním pojmem, nýbrž pojmem sociálním, který se vyvíjí; B) práva národnostních menšin jsou RE považována jak za práva kolektivního, tak i individuálního charakteru – zatímco v našem výkladu ústavního práva se kloníme spíše ke kolektivnímu charakteru. Dále se zdůrazňuje jejich univerzální charakter, jsou součástí univerzálního systému ochrany lidských práv. Přijetí Úmluvy neznamena popření tohoto univerzálního principu, ale jenom posun v tom smyslu, že zajišťuje další konkrétní jednotlivá práva dalším komunitám. Skutečnost, že je na uvážení státu, jakou poskytne ochranu národnostní menšině, je dnes RE relativizována. Bere sice toto v potaz, ale zaštiťuje se vídeňskou úmluvou o právu smluvním, principy dobré víry, principy účelu smluv - tudíž členské státy musí podle RE dodržovat určitá pravidla. Mezi takové povinné interpretační pravidlo pro členské státy patří inkuzivní pojetí a kontextuální uvážení. Kontextuální uvážení znamená, že úmluva není spatřována jako černobílý dokument a je založena na výkladu „článek po článku“. Při výkladu a aplikaci úmluvy by členské státy měly postupovat tak, že některé články jsou určeny skutečně jen menšinám v určitých situacích. Avšak principiálně by měly postupovat tak, že ty články, které lze použít na kteroukoliv menšinu nebo osobu, která by chtěla být považována za menšinu, se mají použít. Jedná se o kontextuální přístup. Jinými slovy se vychází z toho, že členské státy by měly přistupovat k pojmu menšina, resp. k tomu, kdo je držitelem menšinových práv, podle skutečnosti (konkrétní situace v konkrétním státě) – nikoliv podle statutu. Statusové pojetí není bráno jako vedlejší, ale jako nebezpečné a podezřelé kritérium. Jedná se tedy o odklon od statusového pojetí národnostní menšiny, jak jsme na to byli tradičně zvyklí. Druhým zásadním a zároveň velmi problematickým bodem je právo na sebeidentifikaci („selfidentification“), což je de facto právo na svobodnou volbu národnosti, kterou my máme zakotvenu v Listině základních práv a svobod. RE nerozlišuje mezi pojmy etnicita a národnost. De facto se jedná o velmi ambivalentní a alibistický přístup. Na jednu stranu RE stanoví svobodnou volbu národnosti jako základní východisko, přesto nepřímým způsobem tlačí na členské státy, aby sbíraly etnická data. PV uplatňuje jako objektivní kritérium např. princip dobré víry. Zároveň říká, že jakékoliv početní hodnoty, stanovené jako podmínka uplatnění práv se musí vykládat pružně, resp. by se od nich mělo ustoupit (v tomto bodě je kritizována i ČR, neboť ta početní kritéria uplatňuje).

Kritéria, která jsou Radou Evropy považována za podezřelá, resp. diskriminační: Všechna tato podezřelá - diskriminační kritéria jsou uplatňována u nás a v některých okolních státech ČR, která mají společnou historii národního státu. A) Jde o kritérium formálního uznání statusu národnostní menšiny. V ČR kritizuje RE statusové členství menšin v Radě vlády pro národnostní menšiny, pozitivně ale bylo přijato přijetí běloruské a vietnamské menšiny do Rady. Přístup k ochraně menšin by neměl záviset na statutu, ale na praxi. Za jediné legitimní kritérium je považována vůle menšiny požívat ochrany Úmluvou a požívat menšinových práv (jako příklad takové dobré praxe bývá uváděno Finsko). B) Druhým

kritériem je stanovení podmínky státního občanství pro přiznání statutu národnostní menšiny, což PV považuje za diskriminační podmínku, neboť tato podmínka zabraňuje pružné reakci na mobilitu a stěhování menšin. V tomto případě se jedná o dlouhotrvající diskusi na toto téma. C) Za diskriminační kritérium je považována délka pobytu na území státu (sem patří pojmy jako tradiční dlouhodobě žijící menšina na území státu). Aplikace tohoto kritéria zavádí odlišný přístup k tradičním a novým menšinám. Jako negativní příklad bývá uváděno např. Dánsko, kde jsou kvůli tomuto kritériu vyloučeni z ochrany národnostních menšin Romové. D) Jako další diskriminační aspekt je uváděno územní kritérium, které se týká hlavně ostrovních států. E) Vztahování národnostních práv k počtu příslušníků dané menšiny je považováno za další diskriminační kritérium. Styčným bodem jsou Romové, kteří by v řadě členských států byli vyloučeni z požívání menšinových práv, protože se většinou nehlásí ke své národnosti. F) Spojování možnosti požívání ochrany menšinových práv s existencí domovského (příbuzenského neboli mateřského) státu je také považováno za diskriminační kritérium. Rozdíl mezi menšinami, které mají nebo nemají domovský stát, je potom umocňován různými právními řády v těchto zemích (např. Albánie, Polsko a další). G) Diskriminační kritéria, předpokládající určité společné znaky pro menšinu, tj. předsudky a stereotypy, které jsou v různých zemích různé. Je možné shrnout, že všechna kritéria, která uvádí náš menšinový zákon, jsou podle RE podezřelá a diskriminační. Obecně je ČR vždy kritizována za uplatňování kritéria státního občanství. Druhou obecnou oblastí, kterou u nás RE kritizuje, je minimální účast příslušníků menšin na veřejném životě. Z návštěv v ČR nabyl PV dojem, že ani samotné menšiny nemají zájem se veřejného života zúčastnit. Českým úřadům vytýkají nízký počet ustanovených výborů pro národnostní menšiny. Zároveň kritizují i legislativu, jejíž prostřednictvím jsou výbory ustavovány. Třetí obecnou kritikou je rasismus, xenofobie a uzavřenost české společnosti ve vztahu k Romům a přistěhovalcům, a navíc tuto kritiku RE vztahuje i k představitelům státu, a to konkrétně ke střednímu proudu politických stran v ČR. V romské problematice nejvíce kritizují segregaci romských dětí v systému vzdělávání, sociální vyloučení, sterilizace, resp. odškodnění žen, a existenci vepřína v Letech u Písku.

V závěru své přednášky H. Hofmannová zopakovala, že tendence RE v pojmání ochrany národnostních menšin, resp. menšin, se odvíjí na základě jiných principů, než jaké garantuje ČR vnitrostátně. Vyjádřila přání, aby se o této skutečnosti diskutovalo právě se zástupci národnostních menšin. V navazující diskusi se objevily názory, že např. maďarská menšina se od samého začátku shromažďuje výhradně na základě kulturní potřeby (podobně i další menšiny v ČR); ČR je vnímána českými Romy jako bezpečná země (zvláště ve srovnání s ostatními státy východní a jihovýchodní Evropy); v případě ruskojazyčné komunity jde v politické rovině o střet dvou zásadně odlišných pohledů na svět – totalitního a demokratického. V závěru rozpravy bylo přislíbeno uspořádání konference na diskutované téma na začátku příštího roku. H. Hofmannová uvedla, že na konferenci by mohl vystoupit i některý ze zástupců RE, který by objasnil nové trendy v chápání pojmu menšina a principy flexibilního a dynamického přístupu. Postoje RE ovlivňují i další instituce, které působí v rámci organizace (např. ECRI a další). M. Pospíšil oznámil, že termín pro odevzdání páté zprávy pro RE je 9. duben 2019.¹

J. Balog a M. Štěpánková pozvali doc. Helenu Hofmanovou na zasedání Rady vlády pro romské záležitosti, které se bude konat v září t.r.

¹ Všechny tematické komentáře RE jsou vyvěšeny na webových stránkách Rady. Poslední komentář z roku 2016 je k dispozici na adrese: http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnm/dokumenty/mezinarodni-dokumenty/6530cz-K_PREMS-131016-GBR-2568-Framework-Convention-Thematic-commentary-No4-A4_web.pdf

2 FUNERÁLNÍ PRACOVNÍ SKUPINA – PŘÍRUČKA K PÉČI O OPUŠTĚNÉ NĚMECKÉ A DALŠÍ HROBY NA HŘBITOVECH V ČESKÉ REPUBLICE

M. Štěpánková uvedla, že jedním z dílčích výsledků činnosti Funerální pracovní skupiny je publikace *K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice (příručka pro obce)*. Dokument byl připraven v první polovině letošního roku, byl začátkem května dán k připomínkám Asociaci krajů ČR a je předkládán Radě ke schválení. Skládá se z textové části a rozsáhlé přílohy obsahující fotodokumentaci, ilustrující v 58 příkladech přístup obcí. Podle dohody byl výtisk poslán Asociaci krajů ČR k připomínkám a výsledná podoba je k dispozici (byla distribuována před jednáním). Připomínky (celkem 21) byly vypořádány. Na Radě je usnesením dokument schválit a schválit rovněž jeho distribuci obcím. M. Pospíšil podotkl, že první výtisky příručky vznikly díky péči jejího spoluautora, ředitele oblastního muzea v Chomutově, ing. Stanislava Děda. Poté přednesl znění usnesení č. 192.

Usnesení č. 192 Rady vlády pro národnostní menšiny ze dne 8. června 2017 k bodu č. 2

Rada schvaluje znění publikace *K péči o opuštěné německé a další hroby na hřbitovech v České republice (příručka pro obce)* a doporučuje jeho distribuci prostřednictvím Asociace krajů České republiky příslušným obcím.

Návrh usnesení byl členům Rady dne 9. května t.r. rozeslán k hlasování formou *per rollam*. Pro návrh hlasovalo 19 členů Rady, 11 členů nehlasovalo, 2 se zdrželi. Návrh byl schválen.

3 INFORMACE O POSTUPU OHLEDNĚ DISTRIBUCE NÁRODNOSTNÍCH PERIODIK PROSTŘEDNICTVÍM ČESKÝCH CENTER

R. Weinerová informovala Radu o postupu ve věci distribuce národnostních periodik. Sekretariát oslovil pověřenou ředitelku Českých center s žádostí umožnit distribuci národnostních periodik prostřednictvím Českých center. V této věci zaujala pověřená generální ředitelka Českých center paní Monika Koblerová kladné stanovisko. V dopise sdělila, že vybrané tiskoviny bude možné po detailnější vzájemné domluvě distribuovat na relevantní zahraniční Česká centra. Je však třeba upřesnit, v jakém nákladu by tato periodika byla Českých centrům poskytována a v jaké pravidelné časové periodicitě. Česká centra by rovněž uvítala elektronickou verzi těchto tiskovin. Nyní je třeba zajistit zprostředkování přímých kontaktů na zástupce jednotlivých tiskovin, s nimiž by bylo možné dohodnout způsob kooperace. Na základě těchto informací bude zkoordinován efektivní systém samotné logistiky. R. Weinerová vyzvala zástupce příslušných menšin, kteří vydávají periodika, aby zaslali aktuální kontakty na vydavatele (včetně adresy jeho webu) na adresu narodnostni.mensiny@vlada.cz, a to **do 16. června t.r.**

4 INFORMACE MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČR O POSTUPU V ZÁLEŽITOSTI SYSTÉMU VISAPPOINT

M. Smolek v úvodu svého vystoupení vysvětlil, že ministerstvo zahraničních věcí rozlišuje 8 typů pobytových titulů. Jedná se o nároková a nenároková víza. Právní nárok je např. na titul tzv. slučování rodiny, uvažuje se o právním nároku na studentská víza. V případě tzv. zaměstnanecké karty neboli pobytu za účelem zaměstnání se nejedná o nárokový právní titul. Vízum plní funkci migrační regulace – ne každý cizinec má právo vstoupit na území

ČR. VISAPOINT byl zaveden v roce 2009 jako technický prostředek nahrazující živou frontu. Dnes je provozován na 33 českých zastupitelských úřadech v 26 zemích světa; pouze ve 4 státech (celkem na pěti úřadech) jsou s ním problémy. Jedná se o Ukrajinu, Vietnam, Mongolsko a Uzbekistán. Objevily se spekulace, že do VISAPOINTU na Ukrajině se nabourávají mafiáni, a že ukrajinští zájemci o pracovní vízum musí této mafii za zprostředkování víza platit. Proto byla před třemi měsíci na Ukrajině zrušena možnost získat pracovní vízum prostřednictvím VISAPOINTU. Tento systém byl nahrazen dvěma systémovými opatřeními. O pracovní vízum je nyní možné žádat prostřednictvím tzv. režimu Ukrajina (pokryje 95% zájemců o práci). Tento režim spojuje budoucího ukrajinského zaměstnance přímo s českou firmou, a to za asistence 4 garantů (Hospodářské komory ČR, Svazu průmyslu a dopravy ČR, a dalších dvou garantů). Jde o cílený a dobře kontrolovatelný režim. Protože režim Ukrajina nepokryje úplně všechny typy zaměstnanců, tak pro tuto zbytkovou skupinu ministerstvo zavedlo před měsícem a půl limitovanou živou frontu, která čítá 15 míst pro ukrajinské uchazeče týdně, to znamená 60 osob měsíčně, tj. zhruba 700 osob ročně. Ve vztahu ke studentům schválila 22. května t.r. vláda projekt „Student“, do kterého je z tzv. problematických zemí zařazena Ukrajina, Vietnam a Uzbekistán. Obdobně jako u režimu Ukrajina jde o navázání kontaktu mezi studentem a českou vysokou školou, garantem je konkrétní vysoká škola a ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Pro získání studentského víza v těchto zemích není využíván systém VISAPOINT. Co se týká nárokového titulu při tzv. slučování rodiny, ten se setkává s velkými problémy ve Vietnamu, kde bude nutné přijmout ještě další opatření. Nejspíše dojde k rozdělení slotů týkajících se dlouhodobých pobytů, což se také týká titulu sloučení rodiny (pokud bude přijat kontroverzní návrh novely zákona o pobytu cizinců). Uyen H. Pham upozornil na problémy, které vznikají ve Vietnamu při žádostech o krátkodobé (turistické) vízum, o které žádají příbuzní za účelem krátkodobé návštěvy svých blízkých žijících v ČR. O tento typ víza se žádá formou živé fronty. Z fotodokumentace je zřejmé, že fronta je velmi nedůstojná a neorganizovaná. Ambasáda odbaví cca 15 lidí denně a potom je fronta rozpuštěna. Lidé se do fronty postaví až 8x, protože se na ně opakovaně nedostane; čekají na ulici přes noc, i několik dnů, v dešti. Jako řešení spatřuje přiřazení tohoto krátkodobého titulu do systému VISAPOINT, aby se lidé mohli k vyzvednutí víza objednat na konkrétní čas. Zmínil rovněž, že se objevují spekulace o panující korupci na české ambasádě ve Vietnamu. M. Smolek v odpovědi uvedl, že nevidí do budoucna zavedení schengenských víz ve Vietnamu jako problém. Před dvěma měsíci začala maďarská ambasáda v Ho Či Minově Městě nabírat schengenská víza, bude třeba vyhodnotit výsledky této změny i pro ČR (v září t.r. by mělo mít ministerstvo k dispozici vyhodnocení; M. Smolek vyjádřil ochotu podat informaci v této věci na příštím jednání Rady). Minulý týden došlo na české ambasádě ve Vietnamu k bezpečnostnímu riziku, neboť se živá fronta prolomila na území ambasády. Virtuální fronta by tato rizika eliminovala. Přislíbil, že ministerstvo je do budoucna schopno z velké části odbourat živou frontu a převést krátkodobá víza pod systém VISAPOINT. A. Keliň se vyjádřil k problematice nastavení tzv. nekonečné fronty. M. Smolek poskytl podrobné informace o variantách, které ministerstvo v tomto případě vyzkoušelo v praxi, avšak zavedení nekonečné fronty se neosvědčilo. M. Smolek dále uvedl, že od 11. června začne platit bezvízový režim pro Ukrajinu, který se týká pouze krátkodobých víz (na dobu 90 dnů v průběhu 180 kalendářních dnů; neplatí však pro krátkodobý pobyt za účelem výdělečného zaměstnání). Tento titul bude fungovat jen pro držitele pasů s biometrickými prvky. Pokud projde novela zákona o pobytu cizinců, tak bude ministerstvo moci nabírat žádosti o dlouhodobý pobyt prostřednictvím tzv. vízových center (podle polského vzoru). Vízová centra nerozhodují o přidělení víza, ale pomáhají ve fázi náběru žádostí, čímž je výrazně urychlen proces vyřizování žádostí.

- **Informace Právnické fakulty Univerzity Karlovy - publikační činnost**

R. Petráš informoval o posledních aktualitách týmu Právnické fakulty UK, který se kontinuálně zabývá problematikou národnostních menšin. V současné době vyšla publikace *Minorities and Law in Czechoslovakia – 1918-1992* (nakl. Karolinum) od autorů Kuklík & Petráš. Dále upozornil na publikace, které vyšly ve spolupráci s Akademií policejního sboru na Slovensku. Jedná se zejména o dvě práce doc. JUDr. Klaudie Marczyové a kol.: *Aktuálne problémy migrácie v Európe a jej ľudskoprávna dimenzia* (2016); *Postavenie menšín pred a po vstupe štátu do Európskej únie* (2017). V brzké době by měla vyjít kniha pojednávající o přehledu právního postavení menšin v ČR. Dne 22. listopadu t.r. se bude konat konference zaměřená na integrační právo ve střední Evropě. 13.-15. září t.r. se bude konat v Olomouci sjezd historiků, v rámci kterého bude jednat dvojsekcce o právním postavení menšin v meziválečném Československu (na programu 15. září dopoledne). Na internetu PF UK jsou volně k dispozici právnícké texty vztahující se k tématu menšin (3 sborníky Acta Universitatis Carolinae) a praktické příručky (NAKI).

- **Výsledky hlasování z minulého jednání Rady per rollam**

Výsledky hlasování *per rollam* z jednání Rady 26. dubna t.r. obdrželi členové Rady při jednání.

- **Informace o změně statutu Rady**

M. Pospíšil informoval o aktuální situaci stran změny statutu Rady. Dne 12. května t.r. byl členům Rady rozeslán k připomínkám materiál pro vládu *Změna Statutu Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, Rady vlády pro národnostní menšiny, Statutu Rady vlády pro nestátní neziskové organizace a Statutu Rady vlády pro rovnost žen a mužů*. A. Kelin využil této situace k podání návrhu změny statutu ve smyslu usnášeníschopnosti či práva hlasovat. Návrh bude zapracován do materiálu a v blízké době předložen ke schválení vládě. Změna znamená zastupitelnost u ministerstev, KPR, VOP, Asociace krajů a SMO. Nezastupitelnost je zachována u národnostních menšin, zmocněnce pro lidská práva (je-li jmenován) a zástupce odborné veřejnosti. K návrhu by se Rada měla vyjádřit hlasováním.

**Usnesení č. 193
Rady vlády pro národnostní menšiny
ze dne 8. června 2017
k bodu č. 5**

Rada souhlasí s návrhem úpravy svého statutu tak, jak bylo o něm informováno a jak je uvedeno v zápisu z tohoto jednání.

Návrh usnesení byl dne 9. června t.r. členům Rady rozeslán k hlasování formou *per rollam*.

Pro návrh hlasovalo 20 členů Rady, 12 členů nehlasovalo, nikdo nebyl proti. Návrh byl schválen.

Statut Rady vlády pro národnostní menšiny

...

Článek 3

...

8) Členství v Radě podle čl. 3 odst. 2) písm. a) a písm. b) bod (vi) a (viii) je nezastupitelné.

Článek 5

...

5) Na písemnou žádost člena Rady **podle čl. 3 odst. 2) písm. b) (ii), (iv), (v) (vii) a (ix)** a se souhlasem předsedy Rady se může jednání Rady jako host zúčastnit pověřený zástupce. Z pověření člena Rady tlumočí jeho stanovisko. Pověřený zástupce nemá hlasovací právo.

- **Zpráva o situaci národnostních menšin a Výroční zpráva za rok 2016 - informace**

M. Pospíšil informoval o schvalování Zprávy o situaci národnostních menšin v České republice za rok 2016. Bude projednána dne 14. června t.r. jako bod č. 18 jednání vlády. Jako bod č. 16 bude téhož dne dána členům vlády pro informaci Výroční zpráva o činnosti Rady za rok 2016. Sekretariát má připravenou tištěnou verzi Zprávy.

- **Návštěva Rady pro národnostní menšiny Bosny & Hercegoviny v září 2017**

Sekretariát Rady byl osloven předsedou Rady pro národnostní menšiny Bosny & Hercegoviny, Tihomirem Knežičkem, že tato má zájem prostudovat praxi národnostně menšinové politiky v ČR. Mělo by jít o dvoudenní pracovní návštěvu cca třicetičlenné skupiny, pro kterou bude připraveno v prvním týdnu v září setkání s úředníky i zástupci národnostních menšin v Radě, a to v Lichtenštejnském paláci ve dnech 5. a 6. září 2017. Předběžný program byl distribuován členům Rady v písemné podobě. M. Pospíšil požádal členy Rady, aby dali sekretariátu vědět, kdo se jednání zúčastní, nejpozději do 16. června t.r.

- **Ruské hroby na Olšanech**

K ruským hrobům na ruské nekropoli v Praze na Olšanech podala informaci R. Weinerová. Sekretariát oslovil dopisem zastupitelku Magistrátu hl. m. Prahy. Na dopis odpověděl ředitel pověřený řízením Pražské správy hřbitovů pan Karel Kobliha. Přehled korespondence v této věci byl rozdán členům Rady v písemné podobě. Vzhledem k časové tísní bylo navrženo toto téma odložit na podzimní jednání Rady. A. Keln poznamenal, že pracovní činnost na Olšanech sice pokračuje, ovšem pouze o víkendech nebo osobním volnu zaměstnanců.

- **Problémy ve Výboru pro národnostní menšiny hl. m. Prahy**

J. Balog upozornil na problémy, které dlouhodobě přetrvávají v činnosti Výboru pro národnostní menšiny při Magistrátu hl. m. Prahy, jež je třeba řešit. M. Štěpánková tento bod jednání uzavřela s tím, že sekretariát zorganizuje jednání s participujícími stranami v této věci.

Předsedající poté jednání Rady ukončila. Její příští jednání by se mělo konat v říjnu 2017.

Mgr. Martina Štěpánková v.r.

místopředsedkyně Rady vlády pro národnostní menšiny
náměstkyně pro řízení Sekce pro lidská práva

Zpracovali R. Weinerová a M. Pospíšil